

Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդիր իշխանությունն իրականացնում է Ազգային ժողովը:

ՀՅ ՍԱՐՄԱՆԴՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՀՈՂՎԱԾ 62

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԸ ԵՎ ԼԻԱՅՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԿԵՏԸ

Ազգային ժողովը կազմված է **131 պատգամավորությունում**:

Ազգային ժողովն ընտրվում է հինգ տարի ժամկետով: Նրա լիազորությունների ժամկետը սկսվում է նորընտիր Ազգային ժողովի առաջին նիստի գումարման պահից:

ՈՎ ԿԱՐՈՂ Է ԼԻՆԵԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՏԳԱՍՏՎՈՐ

ՀՅ Ազգային ժողովի պատգամավոր կարող են ընտրվել ՀՅ այն քաղաքացիները,

- ում 25 տարին լրացել է,
- ով վերջին 5 տարում հանդիսանում է ՀՅ քաղաքացի,
- ով վերջին 5 տարում մշտապես բնակվում է ՀՅ-ում,
- ով ունի ընտրական իրավունք:

ՀՅ-ում ընտրելու իրավունք ունեն **18 տարին** լրացած բոլոր քաղաքացիները՝ անկախ նրանց ազգությունից, ռասայից, սեռից, լեզվից, դպրությանց վերաբերյալ պահանջման համար առաջարկությունից, գույքային կամ այլ դրույթից:

Ընտրել և ընտրվել չեն կարող դատարանի վճռով անգործունակ ճանաչված, ինչպես նաև դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով պատարգման դատապարտված և պատիժը կրող քաղաքացիները:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐԱԿԱՐԳԸ

Ազգային ժողովի ընտրություններն անցկացվում են համանանական և մեծամասնական ընտրակարգերով:

Համանանական ընտրակարգի դեպքում ընտրություններին մասնակցում են կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները՝ իրենց կողմից ներկայացված կուսակցական ցուցակներով):

Ցուրաքանչյուր կուսակցություն իրավունք ունի

առաջադրել պատգամավորության թեկնածուների միայն մեկ ցուցակ:

Ընտրական ցուցակում առնվազն 15 տոկոսը պետք է լինեն կանայք, ընդ որում, ընտրական ցուցակի առնվազն յուրաքանչյուր տասներորդը պետք է լինի կին: Ընտրական ցուցակում կարող են ընդգրկվել նաև անկուսակցականներ:

Համանանական ընտրակարգով ընտրվում է **90 պատգամավոր:**

Ազգային ժողովի՝ համանանական ընտրակարգի համար նախատեսված մանդատները բաշխվում են այն կուսակցությունների և կուսակցությունների դաշինքների ընտրական ցուցակների միջև, որոնք ստացել են վավեր քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անծառայությունների թվի գումարի համապատասխանաբար առնվազն՝ կուսակցության դեպքում՝ 5, իսկ կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ 7 տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ:

Մեծամանական ընտրակարգի դեպքում ընտրություններն անցկացվում են միամանդատ ընտրատարածքներում: Ցուրաքանչյուր ընտրատարածքից ընտրվում է մեկ թեկնածու:

Մեծամանական ընտրակարգով ընտրվում է **41 պատգամավոր:**

Մեծամանական ընտրակարգով պատգամավորության թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն.

- կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները)՝ իրենց մշտական գործող մարմնի որոշմամբ,
- առնվազն 50 քաղաքացի՝ քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով:

ԱՌ պատգամավորության թեկնածու գրանցելու համար անհրաժեշտ է վճարել ընտրական գրավ՝ համանանական ընտրակարգի դեպքում 2500000 դրամի, իսկ մեծամանական ընտրակարգի դեպքում՝ 100000 դրամի չափով:

ՊԱՏԳԱՍՎԱԿՈՐՈՒԹՅԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱԾԽԵՔՆԵՐԸ

Պատգամավորության թեկնածուները օգտվում են հետևյալ իրավունքներից և երաշխիքներից:

- գրանցման պահից մինչև ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական իրապարակումն ազատվում են իրենց պաշտոնական պարտականությունների կատարումից, եթե հանդիսանում են

պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատակիցներ,

- ազատվում են գրահավաքներից, ժամկետային գինվորական ծառայությունից և ուսումնավարժական հավաքներից մինչև ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական իրապարակումը:

Ընտրություններին մասնակցելու ժամանակահատվածը պատգամավորության թեկնածուի համար համարվում է աշխատանքային ստաժ այն մասնագիտությամբ, որով նա աշխատել է մինչև գրանցվելը:

Ընտրությունների ժամանակահատվածում **Ազգային ժողովի** թեկնածուները կարող են կալանավորվել, դատական կարգով վարչական կամ քրեական պատասխանատվության ենթարկվել միայն կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (ԿՀՀ) համաձայնությամբ:

ՊԱՏԳԱՍՎԱԿՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՂԱՄԱՏԵՂԵԼԻՄՆԵՐԸ ԱՅԼ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ

Պատգամավորը չի կարող.

- զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ,
- զբաղեցնել պաշտոն պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում կամ առևտրային կազմակերպություններում,
- կատարել այլ վճարովի աշխատանք, բացի գիտական, մանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքից:

Պատգամավորն իր լիազորությունները կատարում է մշտական հիմունքներով:

ՊԱՏԳԱՍՎԱԿՈՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱԾԽԵՔՆԵՐԸ

Պատգամավորն իր պատգամավորական լիազորությունների ժամկետում և դրանից հետո չի կարող հետապնդվել և պատասխանատվության ենթարկվել պատգամավորի՝ իր կարգավիճակից բխող գործողությունների, այդ թվում՝ Ազգային ժողովում հայտնաբերված կարծիքի համար, եթե այն գրպարտություն կամ վիրավորանք չի պարունակում:

Պատգամավորին չի կարելի որպես մեղադրյալ ներգրավել, կալանավորել կամ նրա նկատմամբ դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկվելու հարց հարուցել՝ առանց Ազգային ժողովի համաձայնության:

Պատգամավորին չի կարելի ձերբակալել առանց Ազգային ժողովի համաձայնության, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ձերբակալությունն իրավործվում է հանգագործության կատարման պահին: Այս դեպքում անհապաղ տեղեկացվում է Ազգային ժողովի նախագահը:

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Պատգամավորը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով՝

- մասնակցել Ազգային ժողովի նիստերին,
- պահպանել Ազգային ժողովի նստավայրի տարածքում և շենքում գործող անվտանգության կանոնները,
- ուսումնասիրել քաղաքացիներից ստացված առաջարկությունները և պատասխանել դիմումներին,
- մասնակցել Ազգային ժողովի այն հանձնաժողովի նիստերին, որի կազմում նա ընդգրկված է:

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Պատգամավորն իրավունք ունի.

- Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնել օրենքի, Ազգային ժողովի որոշման նախագծեր,
- ունենալ ելույթներ, տալ հարցեր և անել առաջարկություններ Ազգային ժողովի եւ նրա հանձնաժողովների (ենթահանձնաժողովների, աշխատանքային խնդերի) նիստերում,
- ծանոթանալ Ազգային ժողովին կամ հանձնաժողովներին հասցեագրված ցանկացած փաստաթուիքի հետ, բացառությամբ անվանական կամ անձնական նյութերի, ինչպես նաև պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող այնպիսի տեղեկատվության, որին իրավասու չէ իրազեկ լինել,
- հարցումներով և առաջարկություններով դիմել պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, պաշտոնատար անձանց, հիմնարկներին և կազմակերպություններին, մասնակցել իր բարձրացրած հարցերի քննարկմանը,
- ներկա գտնվել ՀՀ կառավարության դռնբաց նիստերին,
- հանդիպումներ ունենալ քաղաքացիների հետ, կազմակերպել ընդունելություններ:

Պատգամավորը օգտվում է այլ իրավունքներից ևս:

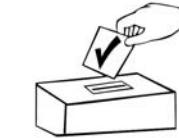
Ընտրությունների վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրության, այդ թվում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (ԿԸԴ) որոշումների մասին տեղեկատվություն կարելի է ստանալ ԿԸԴ-ի պաշտոնական վեբ կայքում՝ www.elections.am:

ԿԸԴ-ի հասցեն է՝ Գևորգ Քոչարի փողոց, 21ա,
հեռ.՝ (374 10) 543523,
Էլ. փոստ՝ cec@intergalaxy.am:

Լրացուցիչ տեղեկություններ, ինչպես նաև ընտրությունների հարցերով անվճար իրավաբանական օգնություն ստանալու համար, (մաս 2007թ.-ի մայիսի 12-ին), կարող եք դիմել Հայաստանի երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիային հետևյալ հասցեներով՝

- ք. Երևան, Նալբանդյան 7, բն. 2,
հեռ.՝ (374 10) 540199, ֆաքս՝ (374 10) 580299,
Էլ. փոստ՝ ayla@ayla.am,
- ք. Գյումրի, Տիգրան Մեծի պողոտա 1, բն. 2,
հեռ.՝ (374 312) 23812, ֆաքս՝ (374 312) 38236
Էլ. փոստ՝ gyumri@ayla.am,
- ք. Կապան, Ա. Մանուկյան 1, բն. 72,
հեռ./ֆաքս՝ (374 285) 62511, Էլ. փոստ՝ karan@ayla.am,
- ք. Վանաձոր, Վարդանանց 82, բն. 1,
հեռ./ֆաքս՝ (374 322) 22317,
Էլ. փոստ՝ vanzadzor@ayla.am,
- ք. Իջևան, Սահմանադրության իրապարակ 1,
Մարզպետարանի շենք,
հեռ./ֆաքս՝ (374 263) 32499, Էլ. փոստ՝ ijevan@ayla.am,
- ք. Գավառ, Մարզպետարանի շենք,
հեռ./ֆաքս՝ (374 264) 25503, Էլ. փոստ՝ gavar@ayla.am,
- ք. Գորիս, Մաշտոցի 3, հեռ./ֆաքս՝ (374 284) 25861,
Էլ. փոստ՝ goris@ayla.am:

Կարող եք այցելել նաև ՀԵԽԱ վեբ կայք՝ www/ayla.am:

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ - 2007թ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐԱԿԱՐԳԸ,
ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ
ԵՎ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ
ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Սույն տեղեկատվական թերթիկը տեղեկություններ է պարունակում Հայաստանի Ազգային ժողովի ընտրակարգի, պատգամավորության թեկնածուների և պատգամավորների իրավունքների, պարտականությունների, գործունեության երաշխիքների մասին:

